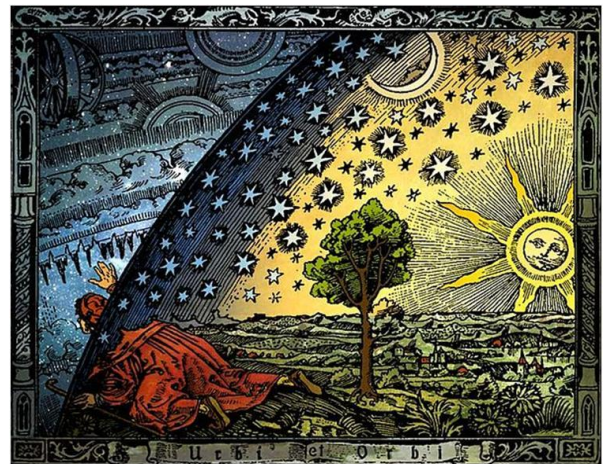

VOLT EGYSZER EGY VILÁG

Mese feleségemnek, Ágnesnek

Volt egyszer egy világ – nevezhetjük multiverzumnak is – melyben úgy 13,8 milliárd évvel ezelőtt egy szinte kiterjedés nélküli, de végtelenül sűrű és végtelenül nagy tömegű kis dolog felrobbant. Szanaszét röppenő részei azóta is távolodnak egymástól, ráadásul gyorsuló sebességgel. Ebből született a mi Univerzumunk. A szétrobbant forró anyag kvarkokból és gluonokból állt, mely a hűlés során protonokká és neutronokká alakult. A robbanás után 3 perc elteltével kialakultak belőlük a legkönnyebb atommagok: a hidrogén, a hélium és a lítium atommagjai.

300 ezer évvel az ősrobbanás után a hidrogén atommagok elektronokat fogtak be és létrejöttek az első atomok, majd később a különféle elemek. A világűr gáz- és porfelhőiből csillagok születtek és újabb 300 ezer év elteltével kialakultak az első galaxisok, köztük a miénk is, a Tejútrendszer. Ez több száz milliárd csillagból áll, melyek egyike a mi 5 milliárd éves Napunk.

4,5 milliárd évvel ezelőtt a Nap körül keringő gázokból és törmelékekből létrejött a Földünk. Itt olyan csodásan alakultak a körülmények, hogy 3,5 milliárd éve megjelentek az első egysejtűek, kialakult a szénalapú **ÉLET**, melynek nincs párja az Univerzumban. (De ha volna is, még nem fedeztük fel.)

600-500 millió évvel ezelőtt egyes egysejtűek többsejtű élőlényekké álltak össze, és néhány százezer évvel ezelőtt megjelentek az előemberek, majd kb. 70-100 ezer éve a Homo sapiens. A Homo sapiens benépesítette az egész Földet, és kiszorította a többi előembert. Ma már közel 7,8 milliárd Homo sapiens él a Földön, több, mint kétszáz államban és sok ezer nyelvet beszélnek. Az emberek fantasztikus műszaki civilizációt hoztak létre, mely fejlett kultúrával párosul.

A Homo sapiens **AGYA**, mely létrehozta a tudatot és az öntudatot, az élet után a világ második legnagyobb csodája. Közel 100 milliárd (100×10^9 , azaz 10^{11}) neuronjának mindegyike a szinapszisok révén közel 10 ezer (10^4) kapcsolat létrehozására képes, összesen 10^{14} , 10^{15} -re! Ez a fantasztikus képződmény a Világmindenség eddigi evolúciójának csúcsa, mellyel a Világmindenség önmagára ismer. És ezzel mi rendelkezünk, csakis mi! Ott van a koponyánkban!

1100 évvel ezelőtt Ázsiából érkező nomád törzsek foglalták el a Kárpát medencét és vezetőik megalkották Magyarországot. A Zagyva mentén, magyar és nem magyar törzsek szálláshelyének határán, egy ottani ősrégi faluban, Tápiógyörgyén született 1947. június 15-én egy kislány, Gál Ágnes.

Ágika vidám, tűzrőlpattant, csillogó barnaszemű kislány volt és szép, csinos nagylánnyá fejlődött. 18 éves korában a fővárosba került egyetemre, és itt beleszeretett egy fiúba, aki viszont őbelé.

Ennek már 55 éve. Összeházasodtak, lett két gyermekük, hol boldogan és szeretetben, hol viszályok és meg nem értések közepette éltek, de kitartottak egymás mellett.

Fiuk 35 éves korában meghalt, és nem hagyott hátra utódot. Lányuk egy német férfihoz ment feleségül, Németországban él, tőle van két gyönyörű unokájuk: egy 11 éves okos, komoly gondolkodású fiú, és egy tündéri, nemsokára négyéves kislány. Ágnes lánya és lányunokája rá hasonlítanak.

Ágnes szorgalmas, aktív, kötelességtudó nő volt. De három évvel ezelőtt megbetegedett, legyengült és azóta az orvosokat és kórházakat járja. Betegségei az idős korral járnak, ha állapota néha javul is, nem valószínű, hogy teljesen meg fog gyógyulni. Teljesen megőszült, széparcú, idős nő lett belőle.

Egy ideje úgy érzi, hogy nincs miért élnie, különösen amióta beütött a járvány: egy fél éve nem látta az unokáit, nem mer odautazni hozzájuk, és az is veszélyes lenne, ha a gyerekek jönnének ide, mert mindhárom, a járványra hajlamosító betegséggel rendelkezik, és fél, hogy elkapja és belehal.

*Vajon van-e értelme az életnek, ha öregek, betegek és depressziósak vagyunk?
Mi örömet találunk benne?*

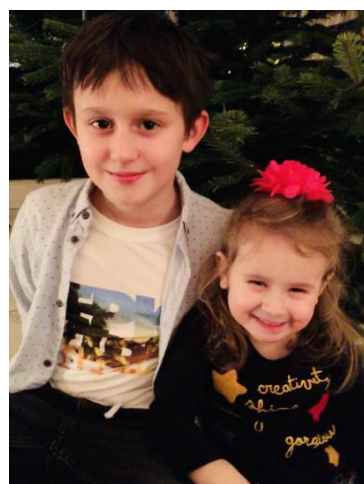
Először is, örülnünk kell annak a csodának, hogy megszülettünk, élhattünk és még élünk. Igaz, hogy csak egy vagyunk a közel 7,8 milliárdos tömegből, de a humán genom kb. 3,2 milliárd bázispárjából nem alakul ki még egy olyan kombináció, ami minket tesz ki. (Valójában a gének sikeres túlélőgépei vagyunk, az ő sikerük, hogy megszülettünk és életképes egyed vált belőlünk.) Sőt. A világmindenség végtelenül nagy, benne az univerzumok végtelen sokaságával, és elméletileg végtelenül sok olyan bolygó lehet, ahol kialakult az élet. De nulla az esélye annak, hogy az ugyanolyan lesz, mint a mi Földünkön, hiszen ahhoz 141 fizikai állandónak hajszálpontosan ugyanolyannak kellene lennie. Tehát amíg világ a világ, nem fog még egyszer megszületni egy ugyanilyen Gál Ágnes vagy Kiss Károly.

De még ha az óriási valószínűtlenséget kifejező törtet (nevezőjében egy csilliárdnyi nagyságrendű számmal) megengedhetetlenül félre is löknénk, és pökhendien kijelentenénk: ugyan miért ne lenne elképzelhető az atomoknak egy olyan elrendeződése, mely egy Gál Ágnest vagy Kiss Károlyt ad ki, még az is csak fizikai másunk, klónunk lenne. Mert hol van még az a hetven-valahány év, a maga percről percre változó körülményeivel és eseményeivel, érzelmeivel és szenvedélyeivel, melyek végül is egy mai Gál Ágnes vagy Kiss Károly megformálódásához vezettek! „A kártyavetésként összedobott gének” (ezek Németh László szavai) és az életünk első éveiben minket ért hatások („akit élete

első éveiben nem egy szerető szülőpár nevelt, abból nem lesz normális ember” – mondja Konrad Lorenz) csak az indulást és a hajlamokat adták meg. Azok vagyunk, ami életünk során történt meg velünk: ahhoz, hogy ugyanilyen ember váljon klónjainkból, ugyanolyan hetven-valahány éves személyes történelmet kellene átélniük. **A világmindenség egyedi és megismételhetetlen jelenségei vagyunk**, és egy egyedülálló nyelv és kultúra örökösei és hordozói.

Örölnünk kell annak a fantasztikus és hihetetlen csodának is, hogy **részesen lehetünk egy univerzális élménynek**. A földi élet csúcsán kifejlődött, tudattal bíró ember viszi bele a sötét, vak és tudattalan, értelem nélküli univerzumba a szépséget, a rációt, a célszerűséget, a jószágot; az Univerzum általunk ismer önmagára.

Örölnünk kell annak a csodának, hogy kettőnk összekeveredett genetikai állományából megszületett fiunk és lányunk, felnevelhettük őket, gyönyörködhattunk a fejlődésükben. És bár fiunk meghalt, a csoda most ismétlődik, két unokánk képében, akik életünk folytatói lesznek. És bár távol élnek tőlünk, eddig volt lehetőségünk, hogy sokat lehessünk velük, és reméljük, ez a jövőben is így lesz, és továbbra is részesei leszünk az életüknek, ők pedig úgy érezzék, hogy nagyszüleikkel teljes a gyermekkoruk.

Szóval ne hagyjuk, hogy a betegségek és kellemetlenségek megkeserítsék a lelkünket, és **legyünk hálásak azokért a csodákért, melyben a Teremtés és az Élet részesít bennünket**, naponta mondjunk hálát a Teremtőnek vagy a Teremtésnek, a Sorsnak.

És még egyszer: felelősséggel tartozunk azért, hogy a világmindenség ez egyedüli, páratlan és megismételhetetlen jelenségei, melyek mi vagyunk, beteljesítsék sorsukat: kibontakoztassák mindazokat a lehetőségeket, melyekkel a Teremtő / a Teremtés felruházott minket. E lehetőségek pedig nem csak művészi képességeket, vagy nagy alkotásokra való eltökéltséget jelentenek. Hanem a köröttünk lévőekkel, a szeretteinkkel, szélesebb körben pedig embertársainkkal való törődést és mindennapi gondoskodást is.

Felelősök vagyunk önmagunkért, és hogy ez az egyedülálló, páratlan lény, mely mi vagyunk, **éljen a lehetőségeivel, beteljesítse sorsát.** A világ legnagyobb csodája az élet, és ebben mi is részesedtünk. Becsüljük meg ezt az életet, a magunkét, magunkat.

Addig, amíg képesek vagyunk szeretteinkkel és a környezetünkben élő emberekkel törődni, van értelme az életünknek. De mi lesz akkor, ha majd elaggunk, leesünk a lábunkról és másokra leszünk utalva? – Amikor ez megtörtént a szüleinkkel, mit gondoltunk, mit mondtunk? – Azt, hogy már nincs értelme, hogy tovább éljenek? Nem azt, hogy csak adná a Teremtő, hogy még így is, ebben az állapotban is minél tovább velünk maradjanak? ...

2020. júl. 14.

KK